

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Biblia și viața românească

Anul acesta se împlinesc 250 de ani dela tipărirea Bibliei de București. Sub privegherea mitropolitului Teodosie Vestemeneu s'a tipărit sfânta Carte, Vestemeneu Logofătul Constantin Brâncoveanu și cu cheltueala Voivodului Șerban Cantacuzino, care a distribuit-o bisericilor din țară, de unde s'a răspândit în toate provinciile locuite de români.

Această Biblie e monumentul clasic al limbii noastre literare, cheagul unității spirituale și peatra cea din capul unghiului a culturii și civilizației noastre.

Nu putem trece prin acest an jubilar fără ca să prăznuim acest eveniment epocal, atât de rodnic în trecut, cu mari răspunderi în prezent și în înfruntarea viitorului.

Cunoscătorii specialiști ai trecutului, filologi, literați și istorici culturali au prilej să ne arate importanța Bibliei în formarea limbii literare, ca izvor de inspirație poetică și artistică și temelie a culturii.

Biserica însă datorește recunoștința acestei Cărți a Cuvântului lui Dumnezeu, care a călăuzit neamul ca să trăiască în prezența adevărurilor mari și a legilor eterne, cu ochii ațintiți spre idealul religiei și al Proniei divine, susținându-i aspirațiile de libertate și de progres moral și național.

Valoarea Bibliei constă în aceea că valează omului enigmele existenței și ale lumii, descopere misterele din noi și din jurul nostru, e călăuză noastră pentru dobândirea fericirii, a dreptății și a libertății și formează baza civilizației și a unirii în dragoste a tuturor neamurilor și rasselor pământului.

Intrebuintarea inteligentă și curcniea a Bibliei în educație e indispensabilă și nu există altă carte pe lume, care să o poată înlocui.

E binefăcătoare intrebuintarea inteligentă a Bibliei în educație, dar e dăunătoare interpretarea arbitrară, fără simț critic și fără știință.

Credincioșii sfinții noastre bisericici sunt creștinii Bibliei. Biblia e înfățișată în bisericile noastre pictate și în icoanele, cu care poporul își împodobește casele. În cântările și în slujbele bisericii găsim răsunetul Bibliei și acesal divinității care sălășluiește în aceasal divinitate. Paginile sunt ferestre în eternitate. În tovărășia ei nu ne simțim singuri în lume, nici părăsiți la necazuri și încercări.

Cu Biblia ne consolăm în zile grele și înfruntăm și moartea cu bărbăție, penetrucă inger păzitor ne pune strajă.

Biblia este izvorul principal al doctrinei noastre creștine. Biserica învață, iar Biblia confirmă. Autoritatea atribuită Bibliei totuși nu trebuie interpretată ca depășind rezultatele la care au ajuns cercetările oneste și serioase științifice, istorice și critice.

Biserica noastră nu admite Bibliolatria. Credința în Biblie nu e religie, ci credința în Dumnezeu care e nevăzut, pe când Biblia e carte pe care o vedem și o pipăim.

Biblia și Viiețile Sfinților formau odinioară lectura principală și predilectă a știitorilor de carte.

Deodată cu răirea Bibliei și a cărților religioase a slăbit și sentimentul religios iar progresul moral a înregistrat serioase poticniri.

Setea după Cuvântul lui Dumnezeu este un fenomen îmbucurător al zilelor noastre. Această sete religioasă nu caracterizează numai păturile de jos ale poporului, ci toate clasele sociale, fără considerare la sex și vârstă.

O nouă societate se plămădește, iar aluatul biblic în noua construcție sufletească e garanția cea mai sigură și condiție indispensabilă a regenerării spirituale. Și totuși Biblia e o carte peceluită. Comorile ei sunt ascunse și trebuiesc desgropate și făcute accesibile generațiilor tinere și întregii societăți.

Suflete rătăcite

Sfânta noastră Biserică, cucerită de elanul divin al misiunii Sale în mijlocul neamului românesc, lucrează pozitiv în toate straturile societății la adâncirea credinței, la alungarea ideilor stricicioase, la însănătoșirea vieții morale și prin aceasta la consolidarea statului nostru. Viața de azi ridică o mulțime de probleme și reclamă în locuri și împrejurări nenumărate și nespuse de variate prezența plină de înțelepciune și de duh curat al slujitorilor ei, iar aceștia caută să răspundă fără preget la toate chemările. Multilateralitatea acesteia de preocupări pozitive, complexitatea și adâncimea problemelor cărora, angajată din plin, caută să le facă Biserica noastră față, se răsfrânge ca ecou și în prasa noastră bisericască, firesc fiind ca aceasta să însoțească cu îndemnul ei, cu comentariile ei ce rectifică greșeli și dă noui sugestii pe, activ.

Așa fiind, firește că chestiunile secunde și discuțiile pornite dintr'un otrăvit spirit negativist, nu-și pot găsi locul în presa noastră, absorbită cu totul de marile întrebări și datorii pozitive ale zilelor noastre. Ele vor umplea coloanele numai în acea presă în care nu există alt material de fapte care să-și ceară urgent comentariul, unde nu se simte o răspundere în fața multiplelor dureri ale societății actuale și necesitatea unei vieți activități pentru a le da leacul potrivit.

Recordul acestui fel de presă

Biserica trebuie studiată în compoziția ei, în relațiile ei cu nevoile spirituale ale individului, ale păturilor sociale și ale Neamului, dar mai ales Biblia trebuie citită în genunchi, când ne rugăm lui Dumnezeu.

Ea ne aduce de peste veacuri sufletul credinții binecuvântate tuturor închinătorilor și mai ales ne cheamă la picioarele Mântuitorului.

Educația religioasă e procesul prin care generațiile tinere își însușesc bunurile spirituale ale rasei.

Cultul Bibliei trebuie să caracterizeze noua educație creștină. Redacția Telegrafului Român, făcându-se interesată esenței spirituale și în terprete, va publica o serie de articole asupra Bibliei în acest an jubilar, în care vor intra printre altele și următoarele articole:

1. Locul Bibliei în viața culturală;
2. Biblia și frământările sufletuști de azi;
3. Biblia și creștinul;
4. Răspândirea Bibliei;
5. Cercuri pentru studierea Bibliei.

Fie ca anul acesta de aniversare biblică să întărească în suflete Duhul Domnului, care plutește peste colinele veacurilor!

Tr. Scorobet
asesor consistorial

pe care n'o mai înțeleg, visând, în disperarea lor, imposibilul: coborârea magică a împărăției vaticane pe plaiurile în cari așa cum sunt în realitate, nu se mai simt mai bine.

Să luăm un număr la întâmplare din această jalnică oglindă a «uniației» din România. Să luăm numărul din 20 August și să spicăm din articolul de fond «Două măsuri», ale cărei subtitluri alarmate și protestatar nu le mai cităm. Intâi se deșiră prelung plângerea că la sărbătorile naționale oficialitățile nu participă și la serviciul divin din bisericile unite. Jaloba aceasta se termină într'o subit de ne-ri rămâne, decât să tragă concluzia spre care o împinge autoritatea de stat: *refuzul general de a mai participa oficial la sărbătorile dela care este îndepărtată.* Această hotărâre va trebui s'o ia fără amânare, ca să salveze, după atâta amânare, ce ce mai poate din prestigiul și din demnitatea sa, pusă la grea încercare».

Așadar, iată Biserica unită anunțând că nu va mai face rugăciuni în zilele stabilite pentru a aduce laudă și mulțumită lui Dumnezeu că ne-a ajutat să vedem statul român întregit, în zilele în cari ne rugăm lui Dumnezeu să-l menție și să-l întărească, pe el și pe șeful lui, pe Regele Țării.

Amenințarea nu ne miră și știm că nu-i va fi greu Bisericii uniate să o treacă în practică; i-a dat în direcția covârșitoare importanță în istoria românească: încoronarea primului Rege al tuturor Românilor. Se știe că reprezentanții Bisericii unite n'au intrat atunci în biserică și n'au voit să ia parte la praznicul frățesc. A rămas afară de braț cu ungurii.

Iar dacă mai e necesar să arătăm motivul just pentru care autoritățile de stat găsesc că nu pot participa în sărbătorile naționale și la serviciul divin din bisericile unite, iată-l: o sărbătoare națională e un prilej în care cugetul trebuie să ni se înalțe în primul rând la ideea de unitate a statului. În cultul acestei idei trebuie să crească generațiile tinere. Ideea aceasta trebuie să-și pună pecetea pe practica stabilită, în sufletele tuturor. În acele zile trebuie să simțim mai mult ca oricând că statul nostru e unitar, prin privilegiu ce ne-o dau reprezentanții lui din fiecare localitate strănși umăr la umăr în fața aceluiaș altar. Unitatea statului trebuie să se vadească și să se concretizeze în acele manifestări solemne. O oficialitate ce s'ar diviza pentru a participa la serviciul divin din două biserici ar simboliza o sfășiere a unității Statului. Bine ar fi ca în aceste zile toți cetățenii țării dintr'o localitate să se strângă la un altar pe postea de Patria comună, dar dacă aceasta nu se poate realiza, să dăm voie măcar Statului să-și afirme prin oficialitățile Sale unitatea. Un ofician merge la aceste ocazii la biserică nu în calitate de persoană particulară, ci reprezentând Statul, care

nu poate fi purtat și sfâșiat de bunul plac și de înclinațiile personale ale unui oficiar, ci stă, cu unitatea sa, mai presus de persoane.

Ori la care altar trebuie să se închine unitar Statul român, dacă nu la acela care este al zdrobitoarei majorități a neamului românesc, care l-a creat cu nenumărate jefite și-l susține cu sincera strădanie a sa? Care altar a susținut și susține unitatea neamului românesc, ca bază a unității Statului român, ca fundament de granit pe care s'a clădit această țară, dacă nu cel ortodox? Așchia «uniată», care s'a născut din tendința străinilor de-a ne desmembra, care prin simplul fapt al existenței ei înseamnă o încercare de dislocare a unității naționale, poate pretinde cel mult o îngăduință, în nici un caz însă o încurajare, căci nu se poate pretinde unui stat să se surpe pe sine lucrând împotriva unității sale.

Dar văicările unite continuă și nu știți ce să detești în ele mai mult: ipocrizia sau lipsa de demnitate. Să cităm ca să nu se creadă că inventăm:

«Statul a fost foarte generos față de Biserica ortodoxă. Incepând cu reforma agrară și până astăzi, i-a acordat mereu un tratament mai mult decât de favoare. I-a dat tot, dar absolut tot, ce-a cerut și a dorit. Așa că nu prea știți ce-ar mai avea astăzi de cerut.

Mănăstirile ortodoxe au fost admirabil înzestrate. — Fundațiunea Gojdu i-s'a restituit nu fără importante sacrificii din partea statului. E vie încă în amintirea noastră șmecheria care a dat mitropoliei din Sibiu întreaga avere a fostei «universități săsești», din care noi am perdut, pur și simplu, și ceea ce a fost evident al nostru. — În toate orașele se ridică mărețe catedrale ortodoxe».

E uluitor până unde se pot coborâ aceste suflete stăpânite de o patimă introdusă vicelan în ele prin institutele propagandelor străine! Nicistrăinii de neam, nici francmasonii nu s'ar lăsa poate atât de copleșiți de invidie și de ură față de o Biserică românească care, în sfârșit, după atâtea și atâtea nedreptăți și impilări, primește oarecari reparări dela un stat la a cărui creare a adus contribuția cea mai însemnată. Măcar o decență de oameni, ieșiți cât de cât din barbarie, ar trebui să-i oprească dela manifestarea unor atât de uricioase sentimente.

Chiar dacă ar fi adevărat că Biserica ortodoxă română a fost întrucâtva favorizată de Statul român și tot

n'ar trebui ca, după ce în trecut a fost atât de neîndreptățită, tocmai din partea unor frați să se repete aceasta cu atâtea patimă. Să se gândească măcar la străinii cari totdeauna exploatează în favorul lor asfel de plângeri, răspândind în lumea întreagă neadevărul că Statul român aplică un regim foarte inegal cetățenilor săi și institutelor lor.

Nu e mult de când «Unirea» apăra averile uriașe ale catolicismului unguresc, dăruite lui pe vremuri de statul ungar, cu argumentul că proprietatea e sfântă, prin urmare marile danii făcute aceluia cult de statul ungar s'au făcut cu toată dreptatea. Iar acum când Statul român restituie Bisericii ortodoxe — acestui oropsit și prădat liman al sufletului românesc — (nu donează zeci și sute de mii de jugăre) câteva firmături din ceace chiar el i-a luat pe nedrept, cine se revoltă întâi și întâi? Frații noștri!

Ce a primit Biserica ortodoxă prin reforma agrară? Danii de zeci și sute de mii de jugăre, cum a primit dela statul ungar și cum le păstrează până azi eparhiile unite și romano-catolice? A primit spre folosire (nu în proprietate) mici loturi parohiale, așa cum a primit și Biserica uniata. Și tare suntem siguri că mai mult a primit și de astă dată Biserica uniata.

«Mănăstirile au fost admirabil înzestrate!» Nu înzestrate, ci repuse într-o minimă parte din vechile lor proprietăți pe care statul le-a secularizat, căci față de Mănăstirile românești avea atunci mai mult curaj de cum a dovedit de curând față de catolicismul unguresc din Ardeal, apărut și de «Unirea». Dacă s'a dat și în Ardeal la 3—4 Mănăstiri, pe cale de reînviere, câte un mic lot de pădure, de ce uită uniția că aceste mănăstiri, făclii ale sufletului românesc, au fost dărâmate și jefuite de fostul stat habsburgic la cererea și în favorul uniției. Unele din aceste Mănăstiri, cu proprietatea lor cu tot, au fost transformate cu forța în mănăstiri uniata. Unde e nedreptatea când redai în sfârșit celui jefuit ceva din ceace i-ai luat?

«Fundațiunea Gojdu i-s'a restituit». E grozavă în orbia ei patima uniata. Ce favoare e în faptul că i-s'a restituit Bisericii ortodoxe o Fundație a ei, ținută pe nedrept în sechestrul de statul unguresc. Ar fi vrut de sigur «Unirea» să nu o mai cedeze guvernul din Budapesta. Că statul român a prestat oarecari sacrificii pentru această restituire, cine este de vină dacă n'a știut folosi tot prestigiul lui pentru a obține fără nici un sacrifici-

ciu o Fundație a unei instituții din cuprinsul său?

N'a fost destul că guvernul din Budapesta a ținut 20 de ani această Fundație în stăpânirea sa, păgubindu-se atâția tineri români de ajutoarele de studiu ce le-ar fi putut obține dela ea? Și aceasta trebuie s'o accentuăm: Fundațiunea Gojdu nu servește scopurilor bisericești, ci culturii generale românești, tinerilor români studioși, lipsiți de mijloace. Uniția e dușmana acestui tineret, e dușmana culturii românești, când își arată invidia că Fundațiunea Gojdu a fost scoasă de sub sechestrul unguresc și redată destinației Sale (dar acordul încheiat încă n'a putut fi dus la îndeplinire din cauza tergiversării ungarilor).

În chestia cu «Universitatea săsească» am mai răspuns în aceste coloane. Mitropolia din Blaj a primit recompensa în forma celor 1600 jugăre ce i-au fost făcute cadou de statul român. Valoarea lor de circa 50 milioane lei, echivalează cu prisosință, ținând seama de proporția numărului de credincioși, cu singura danie ce s'a făcut Bisericii ortodoxe din Ardeal, din partea Statului.

În sfârșit, ce se fac catedrale ortodoxe în toate orașele din Ardeal? Și aceasta vă doare? Și mai spuneți că sunteți buni români? Nu vă doare că în toate orașele ardelenese înalță masive turnurile catedralelor străine și colegiile confesiunilor minoritare, zidite la vremea sa cu banii statului, ai statului unguresc, cari se adunau mai ales din sudoarea bieților români, majoritari totdeauna la impozite și la muncă, dar vă doare că, restabilindu-se puțin-puțin cumpăna dreptății, se clădesc acum, poate și cu ajutoarele statului adunate tot dela români, și biserici românești, ca semne ale prezenței noastre în ele, pentru întărirea noastră în ele?

Iată la ce se rezumă «favorurile» acordate de Statul român Bisericii neamului. Dacă în acestea constă acel «tot, dar absolut tot ce a cerut», apoi trebuie să recunoască uniția că Biserica ortodoxă a rămas până azi străină de poftele materiale. N'a cerut nici măcar repararea deplină a nedreptăților din trecut, necum să se gândească să ceară ceace a cerut și a obținut catolicismul și uniția în vremurile în care se practica într'adevăr favoarea: zeci și sute de jugăre de pământ, terene vaste și corpuri de clădiri uriașe în toate centrele orașelor. Dacă ar citi un străin, care nu cunoaște realitatea, afirmații ca aceea că Bisericii

ortodoxe i s'a dat «tot, dar absolut tot ce a cerut», ar crede că în România preoțimea ortodoxă nu mai poate de belșug, nu mai știe ce să facă cu banii din salariile ei uriașe, că bogățiile Bisericii ortodoxe se ridică aproape la nivelul fabulos al celor ale catolicismului spaniol. Săraca preoțime ortodoxă! Cu cât e mai favorizată de Statul român decât preoțimea uniata, sau cea ungurescă? Inoată și azi în greutăți materiale, ca în toate vremurile trecute. Și ca ea toată Biserica ortodoxă. Unde sunt palatele, unde sunt latifundiile Bisericii ortodoxe? Unde sunt întreprinderile de presă, de editură, economice (o, licheururile mănăstirilor catolice!) ale Bisericii ortodoxe, care nu are cu ce tipări nici măcar Biblia pentru a o răspândi la un preț mai convenabil.

Dar să întoarcem foaia și să vedem și ce n'a dat, după versiunea «Unirii», Statul român uniției.

«Avem și acum o sumedenie de parohii neîmproprietărite».

Nu știți câte va fi având uniția, dar cu siguranță noi avem mai multe.

Din 698 parohii din Arhiepiscopie 200 au rămas total fără sesiuni și numai 58 au primit sesiuni parohiale complete. În general prin reforma agrară parohiile Arhiepiscopiei au rămas cu mai puțin pământ ca înainte cu 3277 jugăre, fiind expropriate de 8775 jug și împroprietărite deabia cu 5498 jugăre.

Tot atât de umflat este și al doilea motiv pentru care se mai plâng: că nu capătă la orașe terene pentru biserici. Noi cunoaștem orașe cu disparentă populație uniata, în care și-au ridicat fără să fie de lipsă, cu scopuri pur prozelitiste, biserici mari. Dar e necesar să transformi mici chestiuni locale și incidentate în discuții de principii. Insemnează să tragi lucrurile de păr.

La atâtea se reduce, oricâtă silință și-ar da «Unirea» să prezinte lucrurile alarmant, mai puțin favoare de care s'ar bucura uniția în fața Statului român.

Toată schelălăiala aceasta ipocrită nu reușește decât să evedențieze încă odată micimea de suflet uniata, care nu alege metodele pentru a întări o păgubitoare desidență în sânul neamului, cu riscul oricărui rele pentru Țară.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

FOIȘOARA

Spicuri din monografia comunei Luduș

(3) De preot-profesor Dr. I. STANCIU

A scris mai multe cărți pentru uzul școalelor și pentru tineret.

Ca nepot al episcopului Vasile Moga a fost eredele testamentar al acestuia. Pe lângă faptul că era căsătorit poate că și legătura această de rudenie l-a împedecat să fie ridicat la scaunul episcopului Moga, deși la alegerea din 1847, împreună cu marele Șaguna, a intrat și el în țernar și încă în locul al 2-lea cu un însemnat număr de voturi. (Dr. E. Roșca: Monografia seminarului).

A decedat în Sibiu în 1863 la vârsta de 76 ani.

2. Dr. Vasile Glodariu s'a născut din părinți țărani, în anul 1832. A cercetat școala primară din sat, cea grănițerească din Orlat, cea latină și cea evanghelică din Sibiu. După examenul de bacalaureat prestat în 1857, obține dela marele mecenat Șaguna o bursă, cu care poate urma universitatea din Viena cercetând cursurile de matematică, fizică, istorie și filosofie. Luând aci diploma de doctor în filosofie, la anul 1865 este numit profesor la liceul din Brașov unde a funcționat până în 1894 când se pensionează. În 1881 a funcționat în orașul Bitolia din Macedonia, întemeind acolo primul gimnaziu românesc.

A scris mai multe epistole literare, recenzii și dări de seamă filologice, un vocabular latin-român pentru ope-

rele lui C. I. Caesar și multe alte lucrări nepublicate.

În anuarul citat ne istorisește un episod petrecut în primăvara anului 1849 în comuna Luduș:

„La sărbătorile Paștilor ne-am pomenit în sat cu 20 de husari, care au adus din câmp dela cârdurile de oi trei miei, care i-au adus la tatăl meu și i-au tăiat și le-au făcut o tocană zdravănă. După aceea au adus vin, au beut, au început să joace și au luat și pe tatăl meu la joc. Un căprariu tot suduia pe tatăl meu Dumnezeu românește, că nu voia să bea cu el cu păharul cel mare vin. Când s'au dus din sat au luat dela sat 600 fl. m. c. și un cal negru frumos dela judele. De unde au venit, cine i-au trimis, până în ziua de azi nu știu“.

Dr. Vasile Glodariu a decedat în Brașov în 16 Ianuarie st. v. 1899.

3. Dr. Gheorghe Popp fiul preotului cu același nume, s'a născut la 29 Decembrie 1861. După terminarea școlii primare din comuna natală și a celor secundare din Sibiu, a fost trimis la universitatea din Lipsca, unde a fost promovat doctor în filosofie. A fost numit apoi profesor la liceul din Brașov, unde abia a putut funcționa doi ani. Din cauza unei drame în 5 acte scrisă în vers imbic, care trata cu un naționalism înfocat revoluția lui Horea, a trebuit să demisioneze și să treacă Carpații ocupând o catedră în București mai întâi la liceul Mihai Viteazul, apoi la seminarul Central.

A fost un român înflăcărat, a scris mai multe articole mai ales în timpul neutralității României. Fiind un mare filogerman și luptând pentru intrarea României în război alături de Germania, a fost asasinat în București în 1915 de oște indivizi mascați, care până azi nu au fost descoperiți.

Acești trei mari bărbați ai comunei oare nu ar merita să fie cumva cinstiți numindu-se școala cu numele unuia, un izvor sau o stradă cu numele celorlalți? Să mediteze cei chemați.

III. Biserica ortodoxă

În trecutul acestei biserici din Luduș aflăm câteva persoane și câteva evenimente, care ne trag luarea aminte și ne îndeamnă să ne oprim puțin asupra lor.

Când s'a făcut prima biserică ortodoxă și unde a fost ea așezată ar fi foarte greu de eruat. Doar am putea susține în general, că unde sunt credincioși, trebuie să fie și biserică.

În orice caz, după multe alte necazuri, vor fi trecut și credincioșii din Luduș prin dușmăniile, certele și desbinările ivite în jurul unirii.

Dar după cum ne mărturisește Gh. Müller în cartea sa citată, în Luduș deja înainte de unire românii au format în comună majoritatea. Ce s'a ales de biserică lor după unire?

Ar fi greu de admis că românii din Luduș să fi acceptat cu toții unirea și că numai în urma unor agitațiuni s'ar fi reintors unii la biserică ortodoxă în julul anului 1744. Șematismul bisericii unite din 1900 ue afirmă că în 1753 comuna — conform conscripției făcută de episcopul Micu-Cleiu — era curat unită având 140 familii cu 6 preoți: popa Oprea, popa Mihai, popa Ioan, popa Iacob, popa Ioan și popa Filip.

Dacă nu au fost în comună credincioși ortodocși pentru care motiv a fost nevoe ca biserică unită cu 140 familii să aibă 6 preoți? Presupunem că aceștia au fost în număr așa mare din două motive: sau pentru ca să-și salveze credincioșii, din fiecare neam au făcut câte un

Hirotonia Anglicană

de Martin Pierce, diacon

Cred că o descriere a slujbei anglicane de hirotonie, prin care autorul însuși al acestor rânduri a fost hirotonisit întru diacon, va interesa pe românii ortodocși creștini, și mai ales pe cei cari au cunoscut pe autor în România. De aceea m'am apucat să scriu acest articol, să descriu ultimile pregătiri ale aspiranților la hirotonie, în Reședința episcopală din Chichester, sub supravegherea directă a P. Sf. Sale George Bell, episcop de Chichester, și marea și impresionantă slujbă în vechea și frumoasă catedrală, în Duminică Sf. Treimi. (Aceasta este Duminică ce urmează la o săptămână după Rusalii, deși în anul acesta a fost la 12 Iunie — Duminică Rusalilor înșiși, în calendarul ortodox).

Candidații s'au adunat la Reședință, trei zile înainte de hirotonie. Acolo, în fiecare zi, am asistat la câteva conferințe spirituale — un fel de meditație publică — și la toate slujbele zilnice (Utrenie, Liturghie și Vecernie) în capela episcopală. În clădirea veche (din veacul 11-lea până la al 13-lea) și în liniștea grădinei frumoase, am putut să ne pregătim în pace sufletească și trupească pentru sfânta și înalta vocațiune a preoției și diaconiei.

Vlădica are câte o întrevedere individuală și personală cu fiecare aspirant, pe care-l și binecuvintează. Iar toți adunați în capela episcopală fac în fața episcopului și a unui avocat un jurământ solemn de lealitate pentru rege, un altul de supunere pentru episcop, și un altul de recunoaștere a învățăturii bisericii, care se găsește în „The Book of Common Prayer” și „Thirty-nine Articles”. Sâmbătă după masă, zluia înainte de slujba hirotoniei, episcopul însoțit de toți cei cari vor fi hirotonisiți, e adus în procesiune la vecernie în catedrală. Acolo, ca și în toate catedralele anglicane, se cântă Utrenia și Vecernia și se servește zilnic Sf. Liturghie. Există în ea și o școală de cântăreți din care sunt aleși băeții pentru cor. Muzica religioasă în catedralele Angliei este de o calitate foarte bună și corurile de băeți și bărbăți sunt învățate cu multă grijă. (Nu se pot compara cu corurile bisericilor românești, pentru că stilul, muzica și învățătura este cu totul altfel).

Sâmbătă seara în capela episcopală, după slujba scurtă, numită *Compline*, e rostit din partea episcopului statul său pentru clericii cei noi, care se numește *The Bishop's Charge*. Statul dat nouă a fost întemeiat pe 1 Cor. 13, despre nevoia fundamentală a tuturor clericilor creștini de-a iubi pe Dumnezeu ca și pe oameni, și pe

oameni ca și pe Dumnezeu, o dragoste al cărei singur izvor este Dumnezeu.

În Duminică Sf. Treimi, la ora 10, episcopul, Archidiaconul (protopopul — el nu este diacon, ci preot) și aspiranții s'adună în capelă, unde se ține Utrenia (fără muzică). Utrenia se cântă în catedrală mai de vreme, și apoi merg toți în procesiune la catedrală prin poarta cea mare dela apus, unde se întâlnesc cu *The Dean* (cel din fruntea clericilor catedralei) însoțit de alți clerici îmbrăcați pentru Sf. liturghie. Acolo corul cântă un fel de „Pre Stăpânul...” (acest obicei nu prea s'a obișnuit în Anglia, dar devine mai frecvent acum). Procesiunea merge drept înainte până la treptele din față *Choir*-ului, partea catedralei gotice între altar și *Naos*, (unde stă poporul). Acolo candidații sunt prezentați la episcop care întreabă poporul să spună dacă știe vre-o nevredecie despre ei. Atunci se cântă *Litaney* (Ectenia mare) și toți merg spre altar pentru Sf. Liturghie pe care o servește vlădica. După apostol, episcopul pune câteva întrebări candidaților pentru diaconie și apoi pune mâinile peste capul fiecăruia și zice la fiecare: „Ia autoritate să împlinești oficiul de diacon în Biserica lui Dumnezeu, care se încredințează ție în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, Amin”. (În englezește „Take thou authority to execute the Office of a Deacon in the Church of God, committed unto thee: In the Name of the Father, and of the Son, and of the Holy Ghost, Amen”). Apoi dă fiecăruia un exemplar al Noului Testament grecesc rostit: „Ia autoritate să citești Evanghelia în Biserica lui Dumnezeu, și să o predici, dacă îți permite episcopul însuși”. (În englezește „Take thou authority to read the Gospel in the Church of God, and to preach the same, if thou be thereto licensed by the Bishop himself”). Unul dintre diaconii cei noi citește Sf. Evanghelie și atunci ceilalți sunt hirotonisiți ca preoți. După o cuvântare lungă din partea episcopului despre Sfântul oficiu al preoției și după câteva întrebări despre credință și disciplină, se cântă imnul „Veni Creator Spiritus” (în englezește — tradus din latina veche) și, după o altă rugăciune lungă, episcopul pune mâinile peste capul fiecăruia spunând la fiecare: „Primește Sf. Duh pentru oficiul și lucrarea preotului în Biserica lui Dumnezeu, acum încredințat ție prin impunerea mâinilor noastre. Celor ce le vei ierta păcatele, vor fi iertate, și celor ce le vei ține, vor fi ținute... În numele Tatălui...” (În englezește „Receive the Holy Ghost for the Office and Work of a Priest in the Church of God,

Probleme-Recensii-Comentarii

Vizită arhierescă pe valea Cernișoarei. — Sâmbătă și Duminică, în 27 și 28 August a. c., populația de pe valea Cernișoarei, județul Hunedoarei, a întâmpinat cu simțeminte de mulțămire pe P. S. Vasile, vicarul arhiepiscopesc, care se ducea să târnosească cele două biserici nouă, construite în Cernișoara-Floresă și Vălari.

Favorizați de o vreme frumoasă, P. S. arhieru a stărnit de pe descinderea sa roiri de populație de pe înălțimile și văile împădurite, unii venind din ajun, alții des de dimineața Duminicii, în frunte cu zece preoți din protopopiat. La ora 8 dimineața s'a început actul sfințirii bisericii din Cernișoara-Floresă. Terminată sfințirea, P. S. Vasile a lăsat pe P. C. Păr. Tr. Scorobeț, asesor consistorial că continue cu slujirea sfintei liturghii și a coborât la biserica din Vălari, slujind cu mare asistență de preoți și prima liturghie, iar după predica rostită din pridvorul bisericii mulțimii de popor asupra învierii sufletului, a stropit cu apă sfințită pe închinători.

În sihăstria seculară din această regiune vecuește o populație conservativă, înzestrată cu toate calitățile rasei, care așteaptă sprijin, civilizație cinstită și protecția stăpânirii de azi.

Viața în aceste părți e aspră și grea, iar ceice sunt chemați să o transforme și când au suflet, le lipsesc prea adeseori cele mai elementare și mai indispensabile mijloace.

Noile biserici, sfințite Duminică, ca și toate cele sfințite înainte, — căci e protopopiatul cu cele mai multe biserici nouă, — dovedesc că premenirea sufletească e cea dintâi condiție a oricărei opere de ridicare a maselor.

O carte de mare valoare: La Transilvania. — Sub auspiciile Academiei Române a apărut o carte voluminoasă (900 pagini) în limba franceză despre Tran-

now committed unto thee by the Imposition of our hands, Whose sins thou dost forgive, they are forgiven; and whose sins thou dost retain, they are retained. And be thou a faithful Dispenser of the Word of God, and of his holy Sacraments; In the Name of the Father, and of the Son, and of the Holy Ghost, Amen”). Apoi dă fiecăruia un exemplar al Sf. Scripturi și se continuă Sf. Liturghie la care toți clericii cei noi se împărtășesc împreună cu episcopul. La sfârșit merg toți odată în procesiune la Reședință unde mai stau o noapte, iar Luni merg toți la parohiile unde încep să lucreze în via Domnului.

silvania (La Transilvanie). O carte de erudiție și de propagandă în același timp.]

Dăm câteva scurte indicațiuni asupra temelor și autorilor:

Di profesor universitar *Ioan Lupas* scrie două studii mari în legătură cu vechile așezăminte ale cnezatelor și voevodatelor, apoi asupra cauzelor cari au dus la desmembrarea imperiului austro-ungar. Pe lângă studiul dl *Lupas* publică o seamă de notițe mărunte, dsa este redactorul care a supravegheat apariția lucrării acesteia de proporțiuni aproape neobișnuite; de altfel materia întreagă este ordonată și tratată potrivit planului stabilit de Institutul național de istorie, fondat în 1924 prin dania specială de 4 milioane lei a Regelui Ferdinand (universitatea din Cluj poartă de 6 ani numele gloriosului Rege care a prezidat unirea tuturor românilor în stat național).

Di *Silviu Dragomir*, profesor universitar și comisar general al minorităților, face o expunere asupra regimurilor de iobăgie, asupra feudalității, asupra luptelor pentru libertate ale poporului, stăruind asupra evoluției proprietății. Pune în evidență diferențele structurale ale dominațiilor clasei aristocratice maghiare din Ardeal și Banat, în provincia aceasta ultimă stăpânirea autonomă a distrus toate castelele și așezările feudalilor maghiari, iar românii s'au bucurat de libertăți cu mult mai însemnate.

Dni *Sextil Pușcariu* și *Nicolae Drăganu*: cercetările lor folclorice și de istorie literară poartă marca erudiției de totdeauna.

Di profesor *D. Popovici*, continuă studiul asupra literaturii ardeleni în secolul al XX-lea.

Di *Diaconovici* și *Meșea* se ocupă de monumentele arheologice (primul) și despre viața clobănească în perioada lui Horia (al doilea) ș. a.

Volumul se cere în mâna tuturor celor cari au cuvânt de spus în marea problemă a cunoașterii Transilvaniei.

Incorporarea provinciei de 5 milioane români n'a fost o întâmplare, ci o necesitate organică a ființei naționale.

Precum în trecut, astfel și de aci înainte, aplicarea onestă a principiului de naționalitate ne ferește pe vecii vecilor de orice surpriză.

„La Transilvanie” este o carte de informațiune științifică asupra drepturilor românilor la independență politică eternă.

„**Maria Doamna**”. — De sub tiparul artistic al institutului „*Luceafărul*” a apărut zilele acestea o splendidă plachetă, cuprinzând un poem al dlui *Aron Cotruș*,

preot, sau apoi au fost 6 preoți cu scopul de-a atrage dela ortodocși credincioși. În ambele cazuri se presupune, că în comuna Luduș pe vremea conscripției lui Micu-Cleiu au fost și ortodocși — probabil având biserică și preot.

Oricum a fost, în anul 1787 episcopul ortodox Nichifor, face vizită canonică în comuna, unde sunt doi preoți ortodocși: Luca Sasu și Mihailă Popovici (vezi: Documente pentru limbă etc. de Dr. Pușcariu).

Inscripția de pe clopotul cel mic al bisericii, procurat în anul 1791, în locul lui popa Luca Sasu — decedat între timp — ne prezintă pe popa Gheorghe Fulea. Inscriptia aceasta a fost următoarea:

„Simion Fleșer, judele, Onea Beju tutor, popa George și popa Mihailă 1792”

Păcat, că acest clopot cu sunet frumos a fost ridicat de armata austro-ungară în vara anului 1916, înainte de intrarea României în războiu cu câteva zile, cu scopul de-al folosi la fabricarea armamentelor.

Deci, dacă la 1792 era clopot și doi preoți, lucru natural trebuia să fie și biserică și încă o biserică veche și neîncăpătoare. Acestea le deducem din faptul, că credincioșii ortodocși deja prin 1810—1812 încep clădirea din piatră și cărămidă a unei noi și solide biserici. Noul lăcaș spațios și satisfăcător și azi, are pereții cu o grosime de un metru și o cupolă respectabilă, a fost terminat abia în anul 1819.

După tradiție am aflat că clădirea a fost făcută de niște meșteri sași, cari după terminarea cupolei nu au mai putut demonta scheletul, deci au fost nevoiți să taie grinzele și așa au rămas capul acestora ir zid, ceea ce am și verificat.

Ușile dela intrare, precum și cea dela ușa împără-

tească și alte decorații în lemn le-a făcut fiul comunei Ioan Luca Munteanu „săpător în lemn”.

Pictura se vede că din lipsa de fonduri, abia a putut fi termigată în anul 1824. A fost făcută cu multă pricepere tot de un fiu al comunei, frate cu cel mai sus amintit, de Nicolae Munteanu zis și zugravul.

Acest artist de pe vremuri a pictat încă multe alte biserici. Așa pe cea din Gusu la 1805, pe cea din Apolduț de jos, din Topârcea, din Tilișca, din Ocna, din Rod.

Icoanele principale pictate de Nicolae zugravul pe seama bisericii din Luduș se află azi în muzeul mitropoliei dela Sibiu.

Ele poartă următoarele inscripții:

Icoana lui Isus: „a plătit Oprea Chipară din Săliște”
A matcii Domnului: „Aceasta Sf. Icoană a plătit Ilie Rău 1820”

A Sfântului Gheorghe: „1821 Aceasta Sf. Icoană au plătit Dumitru Zidu cu muerea sa Ană, ca să fie pomană”

A Sfântului Nicolae: 1824 Nicolae Zugrav, Safta, Ioana, Marie, Ioan să fie pomană”.

Când s'a făcut serviciul divin prima dată în această biserică, nu știm.

Clopotul al doilea — care mai este și azi — a fost așezat în turnul bisericii noi în anul 1816, având următoarea inscripție:

„Gheorghe Fulea paroh și administrator Mercurii, și Gavrilă Popa paroh, Ilie Reul, Dumitru Zidu, Mihailă Reul, Ioan Henteș din Ocna 1816”.

Deci la anul acesta popa Mihailă Popovici era decedat și în locul său era fiul său Gavrilă, care părește decedat numele de Popovici. El e ginerele preotului George Fulea.

Sfințirea bisericii s'a făcut cu mare solemnitate de cătră episcopul Vasile Moga în anul 1829.

Referitor la această sfințire am aflat un document cu sigil de ceară scris pe pergament cu litere cirile — dar în multe locuri nu se mai poate descifra și nici întregi lipsa. Las aci să urmeze textul așa după cum l-am putut descifra din original:

„S'au sfințit aceasta Sf. Biserică în 23 Maiu 1829 prealuminatul D. episcop Vasile Moga din Sas-Sebis în zilele înălțatului Impărat Francisc I-lea fiind director școalelor... din Ardeal și protopop al 2-lea al Sibiului Moise Fulea din N. Luduș fiind preoți în acest sat George Fulea administrator... Mercurii, popa Vasile Popovici și popa Gavrilă Popovici, zugrav Nicolae Muntean și săpător în lemn Savu Muntean, dascăl Ioan Branea, diac Ioan Fulea, ctitori Dumitrie Zidu Mihailă Glodariu.. Ilie Luca... La aceasta Sf. Biserică când s'au zidit au ajutat mai mult popa Vasile Popovici... și mai mult la celelalte părți ale bisericii... au făcut-o administratorul popa George Fulea cu păstorirea sa și au mai plătit și la zugrăvit, la podit și lucuit Ilie Reul și la zugrăvit încă au adunat, la zugrăvit au plătit și Oprea Chipară din Săliște. Sătenii George Glodariu, Ioan Panța și Nicolae Mățiu... s'au diaconit George Reu și Nicolae Popp — Vasile Moga episcop”.

După spusele bătrânului, de 95 ani în 1912, Nicolae Reu Râpa, tot ca această ocazie a cunoscut episcopul Moga pe dascălul Ioan Branea cu o fiică de-a preotului George Fulea.

Preoții bătrâni George Fulea și Gavrilă Popovici au trăit și la actul sfințirii, dar aci mai vedem pe un al treilea paroh, pe Vasile Popovici care, conform actului a contribuit cu mult la clădirea bisericii noi. (Urmează)

„Maria Doamna“, închinat memoriei Reginei Maria.

Poemul acesta e un omagiu literar emoționant, adus marelui Regine.

Aron Cotruș și-a găsit în figura Reginei Maria, intrată de acum în lumea legendei și a poeziei, una din inspirațiile lui cele mai vibrante.

E una din tipăriturile cu adevărat frumoase apărute în vremea din urmă.

Grija de sănătatea satelor. — Noua lege administrativă și numirea rezidenților regali au venit la timp. Fiecare dintre acești rezidenți cunoaște cu deamănuntul ținuturile, pe care le va conduce. Fiecare dintre ei va cerceta, odată cu venirea toamnei, satele mai oropsite, satele pe unde bolile și lipsurile se preumblă mai des.

Rezidenții regali vor putea, prin urmare, să dea relațiile cele mai precise asupra modului în care sănătatea ar putea fi prezentă, în casele sătenilor, în cenușiile zile de toamnă ploioasă și în recile zile de iarnă.

În legătură cu grija statului pentru sănătatea satelor, dl. ministru Dr. Marinescu a luat o salutară măsură. S'a hotărât anume, ca toți absolvenții Facultăților de medicină din țară să facă un stagiu de o lună în mediul rural. Dispunându-se în așa fel, încât proaspeții și entuziaștii medici să-și facă acest stagiu în lunile de toamnă și de iarnă, situația sanitară a satelor noastre nu s'ar mai agrava — ca în ceilalți ani — odată cu apariția anotimpurilor primejdioase sănătății.

Cercuri religioase. — Duminecă în 7 August a. c., cercul religios din Săcele, de sub președinția Pr. Zenovie Popovici-Satulung, a ținut a doua ședință a ciclului de toamnă a acestui an în parohia Satulung biserica Sf. Arhangheli, în prezența unui public numeros. Preoții cercului în număr de 9, de față fiind ca oaspe și preotul Ioan Roman din parohia Certejul de sus, prot. Deva, au săvârșit, la ora 3 p. m., slujba sfintei vecernii la care s'a adaugat Acatistul Maicii Domnului făcând să se reverse multă bucurie duhovnicească în sufletul ascultătorilor.

În cadrul sfintei slujbe a vorbit preotul Victor Marin din Baciu despre înmulțirea pâinii. Sf. Sa analizează frumos această pericopă evanghelică și sprijinindu-se pe argumente luate din viața de toate zilele, arată că dacă are harul lui Dumnezeu în sufletul său, omul trăiește și cu pâine mai puțină. Aduce ca exemplu o femeie de 90 de ani care scărmană lână pentru 3 lei pe zi și totuși se simte atât de mulțumită că Dumnezeu o ajută să câștige și atât. Bogăția nu este în măsură să aducă omului fericire, fiindcă oamenii bogați nu sunt toți și întotdeauna fericiți. Sf. Sa extrage, din evanghelia aceasta, următoarele învățături: 1. Dumnezeu ne poartă de grijă la orice necazuri și lipsuri; Dacă Dumnezeu e cu noi, nimeni nu ne slă împotriva; 2. Omul este nestatornic, deci în el nu ne putem încrede. Dovadă că omul a încercat să proclame pe Isus împărat spre a-l sătura mereu cu pâine, fără să muncească și acelaș om a cerut și a participat la răstignirea lui Isus; 3. Mila lui Isus față de om. El se îndușează de suferința omului și îl ajută.

La urmă Pr. Petru Leucă, parohul locului, mulțumește poporului pentru participarea la sfânta slujbă și fraților preoți pentru prilejuirea unei mari bucurii duhovnicești.

— Acelaș cerc a ținut în 22 August a treia ședință din ciclul de toamnă a acestui an, în parohia Purcăreni. Au fost de față preoții Zenovie Popovici-Satulung, Silvestru Garcea-Cernatu, I. Stelea-Zizin, Toma Giurgiu și Traian Banciu ambii din Purcăreni. Ceilalți 6 preoți ai cercului au absentat din motive de pastorație locală urgentă.

La ora 3 jum. preoții prezenți, în fața unui public numeros, au săvârșit slujba sfintei vecernii împreună cu slujba pentru ploaie. Aceasta din urmă pentru că de multă vreme prin partea locului nu a căzut ploaie suficientă pentru recolta de pe câmp. Molitvele atât de duioase ale acestei slujbe au produs adâncă impresie în sufletul ascultătorilor.

În cadrul sfintei slujbe a predicat preotul Silvestru Garcea din Cernatu despre tămăduirea tânărului epileptic. Timp de o jumătate de oră Sf. Sa a descris modul cum activează satana în lume, în special asupra omului. Arată că satana este un dușman permanent al omului. El se așează în calea bunelor năzuințe ale omului, îl abate din calea mântuirii sale, îl îndeamnă să fie un element de dezordine și în permanentă vrăjmășie cu sine însuși și cu deaproapele. Satana lucrează asupra omului prin intermediul celei mai urâte patimi care este *mânia*. Din mânie purced rășboaiile, prigonirile, clevețirile, uciderile, bătăile, hulele și vrăjmășiiile. Și mai are satana o armă puternică, aceasta este *pofța*. Din pofță purced răpirile, nedreptățile, mândria, desfrânarea și bețiile. Sf. Sa analizează pe rând rădăcinile ale acestor 2 patimi și arată cum se manifestează ele în om.

După stihovăna a vorbit Pr. Zen. Popovici despre educația religioasă-morală a copiilor. S. Sa arată rolul important al mamei la creșterea copiilor. Părinții să dea exemple bune copiilor. Să-i ducă la biserică și să-i învețe să se roage lui Dumnezeu. — Pr. S. Garcea.

Misiuni religioase. — Cu tot timpul ploios, și în anul acesta misiunile dela *Geoagiu-Băi* în ziua „Sântămăriei“, ale preoției din tractul Geoagiului, — își ajung scopul dorit. Din apropiere și din depărtări sosesc grupuri de pelerini pentru a asista la dumnezeieștile slujbe, ce încep Duminecă 14 August după masă, cu vecernia, servită de către cucernicii preoți: prot. T. Glodeanu, Zosim Oancea și C. Tomescu. Impresionează în deosebi meditația păr. C. Tomescu, despre sfânta taină a mărturisirii. Este cu multă atenție ascultată și meditația păr. P. Filip mănecând dela cuvintele: Cu glasul meu către Domnul am strigat... [Ps. 119].

Se mărturisesc numeroși credincioși.

Într'un pavilion din parcul băilor se rulează filmul: *Viața și Patimile Mântuitorului*, precedat de minunata conferință a păr. Zosim Oancea-Sibiu, în care arată cum trebuie pusă mintea ca și toate simțurile omului în slujba lui Dumnezeu și nicidecum a satanei. Explicațiile necesare, în decursul rului filmului, le dă fratele Băcilă-Sibiu.

A doua zi (15 August) deodată cu răsăritul soarelui, începe mărturisirea credincioșilor, cari sosesc grupuri din ce în ce mai dese; timpul începe a ne favoriza, ploaia încetase; șase preoți mărturisesc până la ora 10 a. m.

Sfânta liturghie se săvârșește sub cerul liber. Răspunsurile liturgice le dă corul mixt al oaspeților dela băi, instruit și dirijat de profesorul dl. N. Prația din Orăștie.

După priceasnă se împărtășesc cu Sf. taine câteva sute de credincioși. Rostește o frumoasă predică părintele profesor Z. Oancea, despre Precurata Fecioară Maria, care în ceruri la locul de cinste undă sălășluește, cere iertarea păcatelor noastre.

Cu ridicarea unui parastas se începe slujbele dinainte de masă.

La ora 2 p. m. se oficiază, de către soborul de preoți, sfințirea apei mici și sfântul maslu, după care urmează predica C. Păr. I. Sabău, care arată că adevărata putere, bogăție, viață și fericire, o găsim în izvorul cel pururea viu: Isus Hristos.

După ungerea cu sfințitul untdelemn, se desfășoară programul „Oștii

Domnului“, cu bogat program de cuvântări. S'au colectat pentru o văduvă săracă din Petroșani și i s'au înmănat pe loc 300 lei.

Seara s'a rulat din nou filmul „Viața și Patimile Mântuitorului“, ear în a treia seară filmul a rulat la Sanatoriu TBC Geoagiu, unde a ținut conferința P. C. Păr. prot. T. Glodeanu. *Un participant.*

Schimbare de episcop în Danzig. — În cursul verii Vaticanul a trebuit să jertfească la cererea național-socialiștilor din Danzig pe episcopul de Oliva, contele O'Rourke șeful spiritual ai catolicilor din acel oraș. Episcopul O'Rourke era un adversar al național-socialiștilor și obținuse mai înainte dela Vatican aprobarea să înființeze două parohii poloneze în Danzig, ceea ce a provocat indignarea germanilor cari vedeau periclitat caracterul german al orașului Danzig.

În fața acestei rezistențe, în fruntea căreia stătea însuși Senatul orașului Danzig, papa a trebuit să retragă aprobarea pentru înființarea celor două parohii poloneze, iar pe episcopul O'Rourke, irlandez de origine, să-l în lăture din scaun, așezând în locul lui pe preotul german din Danzig, Karl Spett, agreatul național-socialiștilor din localitate.

Iată încă un caz care dovedește că Vaticanul se pleacă totdeauna în fața voinței dârze a unei țări, a unui neam.

INFORMAȚIUNI

Parastas pentru M. S. Maria. — *Implinindu-se, în 27 August a. c., patruzeci de zile dela moartea marelui Regine Maria, s'au făcut în toate bisericile din țară parastase pentru odihna sufletului defunctei Soverane.*

În biserica noastră catedrală din Sibiu a săvârșit serviciul religios I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE, înconjurat de un sobor de preoți, fiind de față reprezentanții autorităților civile și militare din localitate.

Rămășițele pământesti ale marelui și neuitatului poet, scriitor și luptător Octavian Goga au fost așezate, în 27 August 1938, cu deosebită solemnitate și în fața unui public foarte numeros, în cavoul construit într'o poiană din parcul castelului dela Ciucea, unde la ora 10 s'a început slujba religioasă oficiată de un sobor de preoți, în frunte cu P. C. păr. consilier episcopesc, Laurențiu Curea, din eparhia Clujului. Jalnica ceremonie s'a sfârșit la ora 12 prin coborârea sicriului în cavoul, peste care se va înălța, în primăvară, o capelă.

La congresul internațional al Alianței popoarelor prin Biserică, — ce s'a ținut în 23-29 August 1938 la Faris Bad Larvik în Norvegia, Biserica ortodoxă română a fost reprezentată prin P. S. Sa Episcopul Nicolae al Orăștiei. Subiectele principale ce s'au dezbătut în congres, sunt: 1. Caracterul național și supranațional al Bisericii lui Hristos; 2. Persoanele refugiate și fără state; 3. Sensul creștin al păcii; 4. Calea păcii și acțiunea practică a alianței; 5. Problema minorităților. La dezbaterile acestor din urmă probleme, atât de arzătoare în actualitatea politicii internaționale, P. S. episcop Dr. Nicolae Popovici a reușit să creeze o atmosferă favorabilă pentru țara noastră.

Scutire de-a se transforma în societăți anonime. Un decret regal modifică legea pentru controlul mijloacelor de apariție a publicațiilor periodice. Noua dispoziție hotărăște ca ziarele care n'au tiraj zilnic peste 7500 foi, să fie scutite de-a se transforma în societăți anonime. Ele vor apărea numai pe baza unei autorizații date de subsecretariatul de stat al presei și propagandei.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 4 Septembrie 1938, va predica părintele Gh. Secaș.

Nr. 9582/1938

Anunț

La liceul ortodox român „Andrei Șaguna“ din Brașov sunt vacante pentru suplinire pe anul școlar 1938/39 următoarele catedre:

1. Catedra Nr. 3 de Limba română.
2. Catedra Nr. 17 Fizico-Chimice.
3. Catedra Nr. 20 Muzică vocală.
4. Catedra a doua de Educație fizică, aceasta plătită de Comitetul școlar al liceului.

Solicitanții (de confesiune ortodoxă română) își vor înainta cererile pe adresa Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, până cel mai târziu la 10 Septembrie 1938.

Sibiu, 2 Septembrie 1938.

Consiliul arhiepiscopesc

Anunț

La liceul ortodox-român „Avram Iancu“ din Brad sunt vacante pentru suplinire pe anul școlar 1938/39 următoarele catedre:

1. Catedra Nr. 3 de Limba română.
2. Catedra de Limba franceză.
3. Catedra de Latină și Elină.

Solicitanții (de confesiune ortodoxă-română) își vor înainta cererile pe adresa Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, până cel mai târziu la 10 Septembrie 1938.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 394-1938

[41] 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a Vaidei, din protopopiatul Orăștie, devenită vacantă prin îndepărtarea de acolo a fostului paroh, — în baza ordinului Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 7913-1938, și a hotărârii Consiliului parohial din 24 Iulie a. c., se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Ecclejie: 14 jugăre, și anume: 10 jugăre arător în hotarul comunei Aurel Vlaicu, primite dela reforma agrară, iar celelalte în hotarul Vaidei, între cari 489 stânjini pătrați grădină.
3. Venitele stolare (îmbunătățite de consiliul parohial față de trecut).
4. Până la edificarea casei parohiale, parohia îi închiriază o casă pōtrivită, plătiind-o din chiria ce primește dela comună pentru școală.

Cererile de concurs, însoțite de încuviințarea de a candida, obținută dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc se vor înainta subscrisului oficiu protopopesc.

Concurenții, — înștiințând înainte oficiul protopopesc, — e de dorit să se prezinte odată la biserică, pentru a fi cunoscuți de parohieni.

Orăștie, 12 August 1938.

Oficiul protopopesc ortodox român al Orăștiei

Prot. Ioan Moța
adm. tractului

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cerurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.